

[Lange.]

Medlem for 1ste Kreds, naar han betegner Ordningen som meningsløs, alligevel anbefaler at stemme for den. Men jeg kan godt forstaa det, for det vilde blive meget vanskeligt for de to Regeringspartier at faa Landbolaantagerne til at forstaa Berettigelsen af at afvise dette Forslag. Naar det er saa utilfredsstillende ud fra Regeringens Synspunkt, vel særlig ud fra Socialdemokratiets Synspunkt, kan det jo ikke skyldes Hensynet til Laantagerne, til Landbrugerne, for de faar akkurat den samme Lempelse gennem dette Forslag; Virkningerne af Lempelserne vil i hvert Fald blive de samme, som hvis Regeringens Forslag var blevet gennemført. Men maaske kan det være utilfredsstillende ud fra Socialdemokratiets Partiofattelse, fordi det ikke fører til — og det er en af Grundene til, at jeg saa stærkt er gaaet ind for denne Ordning —, at en ny stor Del af Befolkningen skal ind under Regeringens Forsorg, skal have Tilskud fra Staten. At man vilde sætte megen Pris paa noget saadant fra Socialdemokratiets Side, ved vi jo. Men lige saa afgjort er det i høj Grad tilfredsstillende ud fra vore Synspunkter, at det har været muligt at hindre dette, og jeg tror, at Landbruget, i hvert Fald den overvejende Del af Landbruget, den Del af Landbruget, som ikke er saa stærkt knyttet til Socialdemokratiet, at den ikke har nogen anden Opfattelse end den socialdemokratiske; vil være i høj Grad tilfreds med, at man har været i Stand til at give det denne Lempelse, uden at det kommer ind under Statens Forsorg.

Det ærede Medlem sagde, at det værste ved det Forslag, der nu bliver gennemført, var, at man lagde et Kvælertag om Rentesænkningen, og han tilføjede, at nu var Rentesænkningen brudt sammen. Den bryder ikke sammen ved Gennemførelsen af dette Lovforslag; den er brudt sammen for længe siden. Enhver, der virkelig har fulgt disse Forhold, vil vide — og det underer mig i og for sig, at det ærede Medlem, der jo ikke er nogen ukyndig Mand paa økonomiske Omraader, vil sige noget saadant som, at nu bryder Rentesænkningen sammen —, at de Foranstaltninger, man har søgt at gennemføre for at faa Renten ned, allerede for længst har ført til et Sammenbrud, og det har de ganske naturligt, fordi man nu engang ikke gennem Lovgivningsforanstaltninger kan ordne disse Spørgsmaal. Derfor kan det være, at det ærede Medlem vil faa flere Skuffelser med Hensyn til sine Spaadomme om Fremtiden end med Hensyn til de Spaad-

omme, der i sin Tid blev givet os om, hvad der vilde ske, naar man gennemførte Renteloven. Renteloven har jo netop ikke medført en almindelig Rentesænkning i Landet, Obligationskurserne staaar nu lavere, end da man begyndte paa disse Foranstaltninger. For faa Dage siden forklarede den højtærede Handelsminister — vistnok ogsaa den højtærede Indenrigsminister — her, at der vilde ske et nyt Sammenbrud med Hensyn til Obligationskurserne; men siden den Spaadom kom frem her i Tinget, har vi jo set Obligationskurserne stige, hvilket jeg finder naturligt, fordi — som jeg allerede sagde den Dag, og som det ogsaa er blevet udtalt her i Dag af den ærede Ordfører for Venstre — Obligationskurserne synes at være undervurderede. Derfor er det slet ikke sikkert, at det vil forme sig saaledes, at Gennemførelsen af det foreliggende Forslag paa noget Omraade vil betyde en Rentestigning; det kan meget vel i Stedet for paa vigtige Omraader — jeg tænker her paa Obligationerne — føre til en Rentesænkning, fordi der vil skabes større Tryghed for, at Staten ikke griber ind. Der vil opstaa den Ro paa Pengemarkedet, som er meget, meget vigtigere end de Lovgivningsforanstaltninger, hvis Resultater vi nu har set. Derfor kan Udviklingen godt blive en helt anden; men hvis der sker en Rentestigning i Banker og Sparekasser — ja, saa vil det være Udtryk for, at det er nødvendigt, at der sker en saadan Stigning, en Stigning, som man ikke vilde kunne hindre ved Lovgivningsforanstaltninger, uden at der maatte ske andre Ting, som vilde være meget værre for Laantagerne end en mindre Stigning i Renten. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette, da jeg omtalte det for faa Dage siden, men Resultatet af at føre Renten ind i en Spændetroje, som strider mod de naturlige økonomiske Forhold i Landet, kan meget vel blive meget værre for Laantagerne end en mindre Renteforhøjelse. Det kan ikke nytte noget ved Lov at fastsætte en lav Rente, hvis det er umuligt at faa nogen Kapital til denne Rente, eller hvis Laantagerne risikerer at faa opsagt deres Laan.

Det ærede Medlem (Buhl) udtalte, at Kapitalen havde intet at beklage sig over efter den Stilling, man havde taget. I og for sig er der vel heller ingen Grund til, at Kapitalen skulde have Anledning til at beklage sig over noget. Kapitalen skal vel behandles som alle andre i dette Samfund: paa en rimelig Maade. Men hvad er Kapitalen, hvem er Indskyderne i Banker og Spare-